

Instelling

Steim (studio voor electro-instrumentale muziek)

Inleiding
Stichting STEIM, gevestigd in Amsterdam, is gespecialiseerd in onderzoek en ontwikkeling van concepten voor een nieuwe concert- en studiopraktijk. De instelling ontwikkelt en presenteert instrumenten, software- en hardwaregereedschappen voor de elektronische muziekpraktijk. STEIM doet dit vanuit de visie dat de solistische elektronische muziekpraktijk zich meer moet ontwikkelen in de richting van een collectieve samenspeelpraktijk. STEIM wil in 2009 zijn jubileum vieren met concerten met de belangrijkste mensen uit de levende elektronische muziek, een publicatie en een aantal kleine manifestaties. Daarnaast werkt STEIM aan een compacte mobiele versie van 'Steimselektronischemuziek-instrumentententoonstelling', als een on the road-laboratorium waarbij het publiek de instrumenten test. De instelling streeft ernaar medio 2012 een volledige presentatie van het nieuwe instrumentarium te kunnen geven.

STEIM profileert zich als verbindend basislab voor een internationaal collectief van makers dat onderzoek uitvoert in de diverse circuits in de elektronische muziek, beeldende kunsten en aanverwante kunst- en technologiestromingen. De makers werken via het artist-in-residence-programma en dat levert jaarlijks gemiddeld 120 onderzoeksprojecten op. STEIM wil dit onderzoekscollectief de komende jaren uitbreiden en zich meer richten op de collectieve performancepraktijk.

In de periode 2009-2012 wil STEIM zich nadrukkelijker richten op kennisoverdracht en opleiding, met workshops voor nationale en internationale gastonderzoekers en makers alsmede lezingen en demonstraties voor niet-professionele

publieksgroepen. Internationale uitwisseling vindt plaats in STEIM's microjamboree, een peer-netwerk ter begeleiding van STEIM's onderzoeks- en ontwikkelingswerk. Naast de bestaande onderzoeksgebieden heeft STEIM voor de komende subsidieperiode zeven onderzoeksprogramma's vastgesteld. De in het verleden ontwikkelde muzikale concepten worden geïnventariseerd en als basis gebruikt voor de ontwikkeling van nieuwe experimentele instrumenten. Verder wil STEIM werken aan experimentele muziekinstrumenten voor de jeugd en het muziekonderwijs, mobiele muziekinstrumenten, collectief te bespelen instrumenten en internet-gebaseerde instrumentale interfaces. Daarnaast wil STEIM een verbindende theorie ontwikkelen rond 'intention space', over de relatie tussen gebaren, sensorsystemen en artistieke output. STEIM werkt samen met twee muziekensembles, verschillende Nederlandse podia en nieuwe-mediainstellingen en verschillende buitenlandse instellingen. Bovendien is er samenwerking (op komst) met het Conservatorium van Amsterdam, het Sandberg Instituut, het Instituut voor Sonologie en 3voor12.

STEIM vraagt € 594.187 subsidie als ontwikkelinstelling op het terrein van de nieuwe media/e-cultuur in de basisinfrastructuur 2009-2012.

STEIM ontvangt subsidie in het kader van de Cultuurnota 2005-2008. Er is op 4 mei 2007 een monitorgesprek met STEIM gevoerd; daarnaast heeft de Raad kennisgenomen van de activiteiten van STEIM. Dit advies is door de commissies E-cultuur en Muziek en Muziektheater gezamenlijk voorbereid.

Beoordeling

Het subsidieartikel waarop de aanvraag van STEIM is gericht, heeft als criterium dat de aanvrager als kernactiviteit heeft: "de ontwikkeling of vernieuwing van het betreffende terrein door de begeleiding of de presentatie van talent, de facilitering van experimenten, het uitvoeren van onderzoek of anderszins bijdragen

aan verdieping op het betreffende terrein." Mede gezien de inhoud van het beleidsplan heeft de Raad de aanvraag beoordeeld als betrekking hebbend op de terreinen nieuwe media en muziek, en met name de samenhang tussen beide. Voor een plaats in de landelijke basisinfrastructuur 2009-2012 acht de Raad van belang in hoeverre de activiteiten van STEIM de ontwikkeling van de muzieksector en/of die van de nieuwe media wezenlijk beïnvloeden.

Vier jaar geleden sprak de Raad van "onvoldoende doorwerking van onderzoek en experimenten van STEIM binnen de muziekpraktijk". De Raad constateert dat dat anno 2008 nog steeds geldt. STEIM neemt in het Nederlandse muziekveld een te geïsoleerde positie in en is als laboratorium erg in zichzelf gekeerd. Er wordt bijvoorbeeld onvoldoende aansluiting gezocht bij andere muziekinstellingen op het gebied van elektronische muziek. De concerten en het artist-in-residence-programma spelen zich af in een gesloten circuit waardoor Steim onvoldoende zichtbaar is in de muzieksector. In het voorliggende activiteitenplan zijn de plannen en visie beter uitgewerkt dan voorheen. De plannen zijn echter niet nieuw. Bovendien constateert de Raad dat het door Steim geformuleerde doel "de ontwikkeling van zowel artistieke als technische inhoud en daarmee het creëren van een muzikale taal en een levende muziekcultuur" in de lange periode van het bestaan van Steim binnen de cultuur is verschoven van een destijds centraal thema naar een hedendaagse niche. Van invloed van Steim op de ontwikkelingen in de muzieksector is nauwelijks sprake. De plannen van Steim geven geen aanleiding om aan te nemen dat hier een inhoudelijke transitie gaande is.

Werd in het advies van 2004 nog gesproken van "een belangrijke bijdrage aan e-culturele innovatie", anno 2008 is de Raad daar in zijn algemeenheid niet meer van overtuigd. STEIM is weliswaar belangrijk in de ontwikkeling van nieuwe tools op het gebied van connectie tussen electronica en podiumpraktijk, maar de instelling weet zich in de verhouding tussen uitvoerder en publiek niet te

vernieuwen en daarmee tot een groter publieksbereik te komen. Opvallend is ook dat STEIM relatief onzichtbaar is in de snelle veranderingen ten gevolge van actuele elektronische, digitale en draadloze ontwikkelingen rond sounddesign en popmuziek als conceptuele drager van artistieke ideeën, experimenten in generatieve muziek, nieuwe praktijken in gecomponeerde muziek, remixgerelateerde (her)interpretaties en andere vormen van intertekstualiteit en klankinstallaties, waarbij klank, beeld en ruimte met elkaar een verbinding aangaan. Derhalve is het logischer Steim te beschrijven als instelling die zich bezighoudt met innovatie op een zeer specifiek terrein: de relatie tussen podium, technologie en muziek. Aangezien de activiteiten – en voornemens hiertoe – van STEIM zich in die zin meer op een te kleine niche richten dan op een vernieuwende beïnvloeding van de muziekpraktijk en/of die van de nieuwe media, zoals bedoeld in de subsidieregeling, concludeert de Raad dat de aanvraag onvoldoende voldoet aan het criterium van vernieuwing of verdieping van beide terreinen en daarom geen plaats in de basisinfrastructuur rechtvaardigt.

Conclusie en advies

Op grond van de specifieke nichepositie van STEIM, vooral gericht op de relatie tussen podium, technologie en muziek, die niet tot vernieuwing van de muziekpraktijk en/of die van de nieuwe media in den brede leidt, adviseert de Raad STEIM niet op te nemen in de basisinfrastructuur 2009-2012, maar het subsidieverzoek in aanmerking te laten komen voor een behandeling door het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+.

FINANCIEEL KADER

HUIDIGE SUBSIDIE	€ 515.442,-
GEVRAAGDE SUBSIDIE	€ 594.187,-
GEADVISEERDE SUBSIDIE	€ 0,-